

nens Indordning under Statsbegrebet ret tydeligt fremtræder. — Jeg skal her ved denne første Behandling — og jeg troer, at det ogsaa ved flere Leiligheder er rigtigt ikke at gaae ind paa de enkelte Paragrapher, uden forsaavidt det kan tjene til at oplyse Principer —, afholde mig fra nærmere at omhandle Forslagets Enkeltheder, men jeg vil haabe, at man anseer denne Sag for vigtig nok til at lade den gaae i et Udvalg, og at der vil blive Leilighed for Enhver, som maatte føle sig opfordret dertil, til, naar en Udvalgsbetænkning foreligger, da at fremkomme med det Forslag i det Enkelte, hvorved de efter hans Anskuelse rigtige Principer kunne fyldestgøres.

Sonne: Da den ærede sidste Taler (David) begyndte sit Foredrag, lyttede jeg med spændt Opmærksomhed, thi han sagde, at han vilde udtale sig om de Principer, som burde ligge til Grund for en rigtig communal Ordning; jeg hørte imidlertid ikke, at han udtalte sig derom i andre Retninger end den, at Borgermesteren burde være Formand for Communalbestyrelsen. Denne hans Mening kan jeg dog ikke dele. Jeg maa ofte beklage, at jeg ikke har de Evner, som jeg kunde ønske at bestidde, men jeg beklager det navnlig i dette Dieblif overfor de flere ærede Talere, som have havt Ordet, og som have udtalt sig for en Mening, der er modsat min. Jeg skal dog søge, saa godt jeg formaaer det, at udvikle min Anskuelse om det Punkt, som særligt er blevet omhandlet her. Det er blevet anført, at det vilde være til Skade saavel for Borgermesteren som for Byen, naar Borgermesteren ikke blev Formand i Byraadet. Jeg er ikke af den Mening. Det er blevet sagt: „Hans Stilling bliver ellers skæv.“ Jeg skal nu ikke have Noget imod, at hans Stilling i Communalbestyrelsen alene blev en Tilsynsmands Stilling, men jeg mener, at hans Stilling efter Lovforslaget, som det her foreligger, dog er bedre, end om han skulde være sødt Formand. Det forekommer mig, at han hellere maa være valgt Formand i Bestyrelsen, altsaa være valgt af dem, som han skal forhandle med, end han maa være tvungen ind i en Stilling, hvor han maa betragte sig som en Embedsmand, der staaer over dem, som

han skal forhandle med. Det kan maaffee for Enkelte være behageligt at komme til at indtage en saadan ophøiet Stilling overfor Byens Borgere, men jeg troer, at der dog vil være flere, som hellere vilde modtage en valgt Formands Plads end en Formandsplads, som de ere tvungne til at indtage. Det er ligeledes blevet sagt, at det skulde være til Fordeel for Byen, at Borgermesteren var sødt Formand i Communalbestyrelsen. Jeg troer nu vel, at det i mange Tilfælde vil være til Fordeel, at han er Formand, og at Borgermesteren ogsaa i de allerfleste Tilfælde vil blive valgt til Formand, men det kan dog ogsaa tænkes, at han er uskikket til at overtage denne Plads, fordi han ikke har det praktiske Greb, som er nødvendigt for at kunne bestyre de egentlige communale Anliggender, eller fordi han ikke har den Sands for Sparommelighed, som er fornøden til en god Bestyrelse, — og det vilde da være meget uheldigt, om Communalbestyrelsen skulde være nødt til at have ham til Formand og ikke kunde blive fri for ham. Jeg mener derhos, at, naar vi skulle have en anden Ordning af vore communale Forhold end den, som vi nu have, saa skal den medføre en Fremgang henimod den communale Selvstændighed, som er tilfaldt ved Grundloven, og som dog altid har været betragtet som Noget, som det var værd at efterstræbe. Jeg kan imidlertid ikke betragte Stillingen, som den vil blive efter dette Lovforslag, naar Borgermesteren tillige skal være sødt Formand i Byraadet, som et virkeligt Fremskridt i Retning af Friheden. Hvorledes er nemlig Stillingen nu? Efterat Loven af 23de Januar 1862 er udkommen, kan en kraftig Borgerrepræsentation jo i Grunden bestyre Byens Anliggender, jeg vil sige, temmelig uindskrænket, endogsaa temmelig uansægtet af Borgermesterens Stilling; den kan vælge sin Formand, den kan holde Møder, den kan i disse træffe foreløbige Aftaler om de Anliggender, der komme for i Fællesmøderne, og de Bestemmelser, som derefter vedtages i Fællesmøderne i Forening med Byfogden, ere saa Bestemmelser, der ansees som Communalbestyrelsens, uanset, om Byfogden er imod dem. En kraftig Borgerrepræsentation vil altsaa nu i Virkeligheden kunne bestyre vedkommende Byes Anliggender.